

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования и науки Республики Тыва

Управление образования администрации городского округа г. Ак-Довурака

МБОУ СОШ №1 г. Ак-Довурака

РАССМОТРЕНО

педагогическим советом
школы

Протокол №1

от «30» августа 2024 г.

СОГЛАСОВАНО

Зам. по УВР

Мажиан Ооржак Н.С.

«02» сентября 2024 г.

УТВЕРЖДЕНО

Директор школы

Ооржак Ооржак С.С.

Приказ № 86/д
от «02» сентября 2024 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета «Родной тувинский язык»

для обучающихся 4 классов

г. Ак-Довурак, 2024

ТЫВА ДЫЛГА

АЖЫЛЧЫН ПРОГРАММА 4 класс

1. Федерального государственного стандарт начального общего образования (Приказ МОиН № 363 от 06 октября 2009 г.
зарегистрирован Минюст № 17785 от 22.12.2009 г.;
2. Федерального государственного образовательного стандарта начального общего образования / Министерство образования и науки Российской Федерации/- М:Прсвещение, 2010.(Стандарты второго поколения).
3. Приказ Минобрнауки России от:06.10.2009г №373 «Об утверждении и введении в действие Федерального государственного образовательного стандарта начального общего образования».
4. Приказ Минобрнауки России от:22.09.2011г. №2357 «О внесении изменений в Федеральный государственный образовательный стандарт начального общего образования, утвержденной приказом Министерства образования и науки Российской Федерации от:06.10.2009 № 373»
5. Программы основного образования по тувинскому языку МО РФ 2004 г (Сборник нормативных документов. Тыва дыл сост. А.К.Ойдан-оол, А.М.Белек-Баир. Кызыл – 2016г.

Тайылбыр бижик

Тыва дыл – Тыва Республиканын ундезин чурттакчылары болур тываларнын торээн дылы. Амгы уеде ол Тыва Республиканын куруне дылдарынын бирээзи апарган. Тыва дыл чугле харылзажырынын эвес, тыва культуранын – улустун аас чогаалынын, литературанын, театр уран чуулунун болгаш радио, теледамчыдылганын, парлалганын, эртемнин, албан - херек кылырынын, ооредилгенин база кижизидилгенин дылы апарган.

Тыва школалар тургустунганынын бирги хунунден эгелээш, тыва дылды тускай эртем кылдыр ооредип эгелээн деп тыва эртемденнер бижип турар.

Тыва дылды эге школага ооредири уругларнын угаан-медерелин, логиктиг боданыышкынын сайзырадырынга, оларны эки мозу-шынарга кижизидиринге, куш-ажылга белеткээринге, уругларнын ниити билиинин, культуразынын деннелин бедидеринге улуг ужур-дузалыг. Школага тыва дылды ооредири уругларга торээн дылынын дугайында эге чада билиглерни бээр, оске эртемнерни шингээдип алырынга дузалыг.

Тыва дылдын программалары школаларнын тургузуунун, сорулгаларынын база тыва дылдын болгаш ниити дыл эртемнинин хогжулдезинин аайы-биле чаартынып турган.

Бо программаны 2-4 класстарның тыва дыл болгаш номчулга кичээлинге таарыштыр тургускан.

Эге класстарга тыва дылды ооредиринин программазының кол **сорулгалары:**

-уругларны медреселдиги-биле шын номчуур, бижиир болгаш чугаалаарынга ооредири;

-торээн дыл болгаш литература талазы-биле эге билиглерни бээри;

-уругларны ном-биле ажылдаарынга чанчыктылары, номчулга болгаш билиглерге чуткулун хайныктылары;

-номчулга болгаш бижилгенин дузазы-биле бойдушту, ниитилелдин амыдыралын, болуушкуннарны хайгаараары;

-уругларны чечен чогаал оранынче углап, сөстүң уран чурумалдыг окур-хевирин дамчыштыр сөзүглелдин долу болгаш делгем утка-шынарлыын хөй талазындан угаап билип алырынга дузалаар;

-уругларны эки мозу-шынарлыг, идепкейлиг, куш-ажылга ынак, хулээнген херээнге харысалгалыг кижиге болурунга, таварышкан бергелерни бот-тускай ажып эртерин болгаш чараш чуулдерни эскерип билиринге кижизидери;

-ооренип турар чуулдерин сайгарып, деннеп, болуктеп, туннеп, тайылбыр кылып билиринге чанчыктылары;

Ниити билиглер, арга-мергежил болгаш ажыл-чорудулганын **аргалары:**

1. Ханы билиг алырынын ажыл-чорудулгазы.

Бир чуул-биле болуп турар болуушкуннун оскерилгезин тывары, хайгааралды аас-биле тайылбырлаары. Деннелге аргазын ажыглап тургаш, деннештирип турар чуулдернин онзагайларын илередири. Хайгаараар, шенелде кылып сорулга-биле туннелдерни деннештираары.

2. Чугаа чорудулгазы болгаш медээлер-биле ажыл.

Созуглелдернин темазын, кол утказын аас болгаш бижимел хевирге илередири. Монологтуг чугааны тургузары (сумелээн темага, салган айтырыгга); диалогка (чугаага) киржири. Словарьларда, библиотека каталогтарында бар чугула медээлерни кылып, оларны дилеп, шыгжап чанчыгары. Компьютерге ажылдап ооренири. Материалды таблица дузазы-биле коргузери. Медээлерни алфавит болгаш саннар дузазы-биле чурумчудары. «болгаш, азы...», «бир эвес..., ол...», «чугле ол эвес, а...» дээн чижектиг бодун ужур-уткалыг чугааларны ажыглаары.

3. Ажыл-чорудулганы организаастаары.

Тускай айтышкын, улегер болгаш бодун алгоритм ёзугаар кууселде кылыры. Ооредилге мергежилгелерин чыскаап чурумчудары (Мону канчаар кылырыл?). Ажыл-чорудулганын хыналдазынын болгаш демдээнин аргаларын илередири (Бо чуул шын кылдынган бе?). Берге чуулдернин чылдагаанын илередири (Канчангаш? Чуге?). Берге чуулдерни баш удур илередип алыры (Кандыг бергедээшкин туруп болурул?). Ажылда частырыгларны илередири болгаш оларны эдери (Частырыглар бар ирги бе?).

4. Демнежилге ажылы.

Эрткен темага хамаарыштыр билиглерин аразында айтыржып, арга-суме катчып, ол ышкаш кылып ажылды улежип билири.

Класс бурузунун тыва дыл программанын эртемден-методист башкылар **беш-беш бөлүктөрдөн** тургустунган кылдыр тургускан. Бо программа база оларнын ол чуулунге даянган: 1) «Үннер болгаш үжүктөр» 2) «Сөс» 3) «Домак» 4) «Харылзаалыг чугаа» 5) «Чараштыр бижилге». Ынчангаш эртемден-методист башкыларнын санап турары-биле класс бурузунге фонетика, лексика, сөс тургузуу, морфология, синтаксис болгаш харылзаалыг чугаа талазы-биле билиглер алып ужурулг.

Эге школага **чечен чогаал номчулганын программасы** уругларнын аас болгаш бижимел чугаанын сайзырадырынче, оореникчилернин шын чугаалап ооредиринин аргазы – номчулганын чанчылдарын хевирлээри болгаш ону сайзырадырынче уланган. **Номчулга** кичээлдеринин кол **сорулгалары:** 1) номчулганын шын, медреселдиг, аянныг, ыткыр номчуур шынарлары; 2) чогаалда овор-хевирни, созуглелдин уткаын шын шингээди алыры; 3) уругларнын чугаанын сайзырадыр болгаш оларга чугаалап, номчуп, дыннап билиринин чанчылдарын билиндирер; 4) уругларнын ном-биле ажылдап, оон билиг тыварынга, номну уругчу номчуурунга сонургалдыг болурун чедип алып;

Өоредилге планында «Тыва дыл болгаш номчулга» деп эртемнин туружу:

Өоредилге планында **төрөөн дылды** өорениринге 4-кү класска 3 шакты берип турар: 2 шакты тыва дылды өорениринге, 1 шакты төрөөн чугаа өорениринге.

Грамматика, шын бижилге, чугаа сайзырадылгасы (102 шак)

Катаптаашкын (12 шак)

Домак. Домактың чугула болгаш ийиги черге кежигүннери. Домакта сөстөрниң харылзаазы. Домактың сөөлүнге бижик демдектери.

Сөзүглел. Сөзүглелдин янзылары (тоожуушкун, чурумал, угаап бодаашкын) .

Үннер болгаш үжүктөр. Слог. Ажык эвес үннерни дакпырлап бижири. Күштүг болгаш кошкак ажык эвес үннер.

Сөс тургузуу. Чогаадлыг, өскертилге кожумактары. Дефистеп бижиир нарын сөстөр.

Домак (11 шак)

Домактын чугула болгаш ийиги черге кежигүннери (катаптаашкын). Ийи бөдүүн домактан тургустунган чагырышпаан нарын домак (ниити таныжылга). Эвилел чок болгаш *а, ынчалза-даа, болгаш, биледеп* эвилелдер-биле каттышкан чаңгыс аймак кежигүннерлиг домактар. Санаар үн аяны. Эвилелдер чок (санаар үн аяны-биле каттышкан) база *болгаш, а, ынчалза-даа, биле* деп эвилелдер-биле каттышкан чаңгыс аймак кежигүннерлиг домактарга бижик демдектери.

Диалог болгаш дорт чугаалыг домактарны оларга бижик демдектерин салганын хайгаараары. Адалга дугайында ниити билиг.

Сөзүглел (5 шак)

Сөзүглел – харылзаалыг чугаа дугайында алган билиглерин түңнеп быжыглаары: темазы болгаш кол бодалы, сөзүглелдин кезектери, кезек бүрүзүндө домактарның утка талазы-биле харылзаазы, сөзүглелдин планы.

Сөзүглелдин янзылары: тоожушкун, чурумал, угаап бодаашкын (кол демдектери-биле таныжылга).

Чугаа кезектери (59 шак)

Чүве ады

Хөйүнүң санында чүве аттарының падежтерге өскерлири. Чүве адының хамаарылга хевири (ниити таныжылга). Орус дылдан үлегерлеп алган сөстөрнүң падежтерге өскерлири. Оларның шын бижилгези.

Хуу болгаш ниити чүве аттары (ниити таныжылга).

Домактар тургузарда чоок болгаш удурланышкак уткалыг чүве аттарын таарыштыр шилип билири.

Демдек ады (8 шак)

Укталбаан болгаш укталган демдек аттары.

Домактар тургузарда чоок болгаш удурланышкак уткалыг демдек аттарын таарыштыр шилип алыры.

Демдек аттарын шын бижири. Дорт болгаш көжүргөн уткалыг демдек аттарын ажыглаары.

Сан ады (3 шак)

Сан ады, ооң утказы, айтырыглары. Түң болгаш дугаар сан аттары. Сан аттарын чүве аттары-биле кады ажыглаары. Түң болгаш дугаар сан аттарын чугаага ажыглап билири.

А торну (7 шак)

Ат орну, ооң утказы. Арынның ат оруннары болгаш оларның падежтерге өскерлири.

Ат оруннарын чугаага ажыглап билири.

Кылыг сөзү (16 шак)

Кылыг сөзүнүн эге хевириниң дугайында ниити билиг. Кылыг сөзүннүң арыннарга, үелерге болгаш саннарга өскерлири. Кылыг сөстөрүн шын бижири.

Кылыг сөзүнүн дужаал база даар хевирлерин практика кырынга ажыглап билири.

Домактар тургузарда чоок болгаш удурланышкак уткалыг кылыг сөстөрүн шын бижири, ажыглап билири.

Домактар тургузарда чоок болгаш удурланышкак уткалыг кылыг сөстөрүн шилип билири.

Бодалды илередирде эң-не тааржыр кылыг сөзүн шилири. Харылзаалыг чугаага кылыг сөстөрүниң чаңгыс аай ажыглаарын чайладыры.

Наречие (4 шак)

Наречие – өскерилбес чугаа кезээ. Утказы болгаш айтырыглары. Чугаага хереглели. Эң хереглеттингир үениң, туруштуң дээш өске-даа бөлүктөрнүң наречиелерин чугаага ажыглаары (кыжын, дүүн, удавас, өрү, кежилдир, ыткылаштыр дээш о.ө).

Харылзаалыг чугаа (9 шак)

Чугаа, ооң амыдыралынга ужур-дузасы. Өөредилге материалынга аас-биле хары тургузарының онзагайлары.

Сөзүглел. Сөзүглелдин темазы болгаш кол бодалы. Сөзүглелдин тургузуу. Эдэртигге, чогаадыгга план тургузары (коллективтиг болгаш хууда). Сөзүглел тургузуп тургаш, уран-чечен аргалар ажыглаары: эпитеттер, деңнелгелер, диригжидилгелер дээш о.ө. (хайгааралдар).

Коллективтии-биле азы хууда тургускан план ёзугаар сөзүглелдин эдэртии (долузу-биле, кызырган).

Чурук, диафильм ёзугаар азы көргөн кинофильминде чамдык таварылгалар дугайында тоожуушкун янзылыг чогаадыг.

Чурумал болгаш угаап боданышкын кезектерлиг (элементилерлиг) улуг эвес чечен чугаа (солун таварылга, экскурсия, хайгааралдар дугайында дээш о.ө.)

Ээлдек-эвилең болурунун дүрүмнери. Буруузун миннирде болгаш чөпшээрелге хереглээр сөстөр.

Чыл дургузунда өөрөнгөн чүүлүн катаптаары (6 шак)

Домак. Сөс. Сөстүн тургузуу. Кошкак ыткыр болгаш кошкак дүлөй ажык эвес үннерни шын бижири. Чугаа кезектери.

Чараштыр бижилге

Үжүктөрнүң дүрзү-хевирин шын бижиириниң чаңчылдарын, сөстөргө, домактарга, улуг эвес сөзүглелдерге оларны каттыштыларының чогулмачылыг аргаларын быжыглаары. Дүрген темп-биле

бижиириниң чаңчылдарын хевирлээр, холдарның бир дески ритмниг шимчээшкиннерин быжыглаар мергежилгелер.

Үжүктерниң шын эвес бижиирин чайладыр ажыл.

Өөреникчилер-биле хуузунда чорудар ажылдарның аңгы-аңгы хевирлерин ажыглап тургаш, шын, тода, чараш хол үжүүн чедип алыры.

Шын бижылгезин сактып алыр сөстөр

Автомобиль, арттырар, атташ, библиотека, билет, вагон, вокзал, гараж, глобус, грипп, дуогу, завод, инженер, инчеек, йод, календарь, килограмм, коллектив, командир, комбайн, космонавт, көвүдеттинер, көпеек, лампа, луноход, мага-бот, металл, медаль, миннир, номчуттунар, огурец, ортумак, оттулар, пароход, повар, портрет, республика, Россия, салют, телефон, трактор, тоттур, туттунар, уран-чүүл, ужур-дуза, уткуур, үен-даян, үлеттинер, үттээр, флот, хавыя, хайыракан, халат, хамааты, хая, хемчээттинер, хөртүк, чакпа, чанныр, ээрежир, чассыг, чаттылар, чаяанныг, чижек, чурттаар, чурттакчы, чуртум, шофёр, экскурсия, электри, электростанция, юбка, яблоко, янзы-бүрү.

Өөреникчилерниң билиглеринге, мергежилдеринге болгаш чаңчылдарынга кол негелделер

Өөреникчилер 4-кү классты дооскаш, дараазында билиглерни шингээдиң алган турар: өөренип эрткен чугаа кезектери болгаш оларның ылгавыр демдектери, чаңгыс аймак кежигүннер.

Өөреникчилерниң мергежилдери:

өөренип эрткен орфограммалар болгаш пунктуаграммалыг (падеж кожумактары, укталган демдек аттарынын чогаадылга кожумактары, кылыг сөзүнүң үе кожумактары, эвилел чок база ынчалза-даа, а, болгаш деп эвилелдерлиг чаңгыс аймак кежигүннерге бижик демдектери) 60-70 хире сөстүг сөзүглелди чазыг чок, шын чараштыр дүжүрүп бижиир болгаш адап бээрге, бижиир;

оожум, аяк, дидим, каът дээн чергелиг сөстөрниң фонетика-графиктиг сайгарылгазы;

сөстүң тургузуун сайгарары: дазыл, чогаадылга кожумаа, өскертилге кожумаа;

чугаа кезектериниң талазы-биле сайгарары: чүве аттарының санын, падежин, сан адының бөлүктөрүн, арынның ат оруннарының арнын, санын, кылыг сөстөрүнүн санын, арнын, үезин тодарадыр;

өөренген чугаа кезектерин харылзаалыг чугаага ажыглаар.

Домактар тургузарда чоок болгаш удурланышкак уткалыг чүве аттарын, демдек аттарын, кылыг сөстөрүн таарыштыр шилиир;

домактарның эң бөдүүн сайгарылгазын кылыр, оларның чугаалаар сорулгазының аайы-биле янзыларын, чугула болгаш ийиги черге кежигүннерин тодарадыр, домакта сөстөрүнүн аразында харылзаазын айтырыглар дузазы-биле илергейлээр;

хууда тургустунган план езугаар 80-110 хире сөстүг сөзүглелдин эдертии, солун таварылга, хайгааралдар болгаш экскурсия дугайында улуг эвес чечен-чугаа бижиир;

хана солунга чүүл бижиир;

харылзажылганын дүрүмнеринге дүүштүр дилегни, четтиргенин, буруузун билингенин, чалалганы, байыр чедириишкинин, чөпшээрешпезин илередир.

Эге школаны дооскан өөреникчилерниң белеткелинге негелделер:

Личностуг:

-Төрээн дылывыс харылзажырынын база мээ-медереливистиң шынарын көргүзериниң кол чепсээ;

- Төрээн дыл национал культуравыстың кол болуушкуну;

- Сагыш-сеткилди, бодалдарны илередиринге дылдың бай-байлаан, уран-чечен аргаларын чөптүг ажыглап билири;

- Төрээн дылын улаштыр өөрениринге сонuurгалын оттурары;

- Аас болгаш бижимел чугаага дылдың уран-чечен аргаларын чедимчелиг ажыглап билири.

-Төрээн дылын сайзырадырынга. ону кадагалап арттырырынга өөреникчиниң бот киржилгези;

- Аас чугаага дылдың уран-чечен аргаларын эстетиктиг талазынче угландылары.

Метапредметтиг

А) Регулятивтиг

- өөренип турар эртеминиң тема, бөлүк аайы-биле кол сорулгаларын, утказын угаап билири;

- башкының удуртулгазы-биле бердинген даалгаларны күүседип өөренири;

-бот хыналданы, удур-дедир хыналданы болгаш орфографтыг, пунктуациалыг частырыгларны тып билирин боттандырат.

-өөренген темазынга алган билиглерин түңнөп болгаш үнелеп билирин боттандыраты;

- аас болгаш бижимел чугааны дылдың негелдери-биле чогуур үезинде практика кырынга өскертип болгаш ажыглап билири.

Б) Билдилик

- өөрөдилге даалгаларын күүседип турар үеде херек ужурлуг медээлерни немелде номнар, статьялар болгаш энциклопедиялардан тып билири;

-бодунуң назы-харынга дүүштүр янзы-бүрү словарьларга, справочниктерге даянып билири;

-дылдың негелдерин күүседирде янзы-бүрү схемаларны, модельдерни, символ- демдектерни ажыглап билири;

-белен таблицаларны, схемаларны, сөзүглелдерни немээри;

- дылдың адырлары: үн, үжүк, сөс тургузуу, чугаа кезээ, домак кежигүнү, бөдүүн домак дугайында алган билиглерин деңнеп, бөлүктөп, тып, ажыглап билири;
- алган билиглерин план болгаш таблица дузазы-биле системажыдып, бөлүктөп, түңнөп билири;
- сөстө орфограммаларны янзы-бүрү аргалар-биле хынап билири;
- номчаан сөзүглелдериниң кол утказын ылгап үндүрери;
- бодунуң чугаазын тода болгаш билдингир кылдыр дыңнакчыга дамчыдып билири;
- библиотека болгаш Интернет дузазы-биле херек билиглерни тып, ажыглап билири;
- аас болгаш бижимел чугааны шын болгаш медреселдиги-биле тургузуп билири;
- болуушкуннарны логиктиг (бодамчалыг) сайгарылгага даянып дамчыдып билири;
- алган медээлерни сайгарып, критикалап билири.

Коммуникативтиг

- аас чугаага диалогту ажыглап билири;
- аңгы-аңгы бодалдарны өөренип, сайгарып билири болгаш чаңгыс аай түңнелге келиринге өөредери;
- бот туружун болгаш бодалын быжыглап чаңчыгары;
- билдинмес чүүлдеринге айтырыгларны салып билири;
- коммуникативтиг сорулгаларны шиитпирлээринге дылдың аргаларын чедимчелиг ажыглаары;
- коммуникативтиг сорулгаларны дыңнакчыга тода, дорт, дес-дараалашкаа-биле медеглеп чедирери;
- удур-дедир хыналда үезинде бот-боттарынга дузаны үезинде чедирип билири болгаш коммуникативтиг сорулгаларны шиитпирлээринге дылдың аргаларын чедимчелиг ажыглаары.

Предметтиг:

- өөрөнгөн чугаа кезектерин адап билири;
- сөстүн уткалыг кезектерин (дөстөн аңгыда) аңгылап билири;
- практика кырынга билиглерин ажыглап билири;
- үннер болгаш үжүктөрнү, ажык болгаш ажык эвес үннерни;
- кыска, узадыр база өк-биле адаар ажык үннерни, күштүг база кошкак эжеш болгаш эжеш эвес (дүлөй болгаш ыткыр) ажык эвес үннерни;
- ажык эвес үннернин дүлөй болгаш ыткырын;
- чуве аттарын, демдек аттарын, кылыг сөстөрүн, сан аттарын (түң болгаш дугаар), арынның ат оруннарын;
- эвилелдер болгаш артынчыларны;
- дазыл, чогаадылга болгаш өскертилге кожумактарын;

- домактың чугула кежигүннерин (кол сөс биле сөглекчини), ийиги черге кежигүннерин (аңгылавайн);

- чаңгыс аймак кежигүннерлиг бөдүүн домактарны;
- очулга болгаш тайылбыр словарьларны;
- ийи составтыг бөдүүн домактарның чижектерин;
- уругларга билдингир чогаалдарның аттарын;
- чугаалаар сорулгазының аайы-биле домактарны үн аянын барымдаалап аңгылаарын;
- чүве аттарын тургузуунун аайы-биле сайгарары (хөйнүң санының болгаш падеж кожумактарын аңгылаары);

- бөдүүн домактарда кол сөс болгаш сөглекчини, сөс каттыжышкыннарын база чаңгыс аймак кежигүннерни тодарадыры;

- өөрөнгени орфограммалар болгаш пунктограммалар кирген 75-80 хире сөстүг сөзүглелди дыңнап тургаш, тода бижири;

- домак эгезинге база хуу аттарга улуг үжүктү бижири;
- сөс иштинге ажык эвес үннерниң үжиүктерин дакпырлап бижири;
- сөс эгезинге **т-д, п-б** бижири;
- чаңчыл ёзугаар дүлей т бижиир сөстерни;
- **-дыр, -дир, -тыр, -тир, -ла, -ле ...** дээн чижектиг артынчыларның шын бижилгези;
- дефистеп бижиир нарын сөстерни;
- домак сөөлүнге улуг сек, айтырыг болгаш кыйгырыг демдектерин салыры;
- чаңгыс аймак кежигүннерни чартык сек-биле аңгылаары;
- минутада 100 хире сөстүг сөзүглелди шын, тода медеделдиг номчууру;
- сөзүглелче айтырыглар салып билири;
- сөзүглелди уткалыг кезектерге чарары база бөдүүн план тургузары;
- план ёзугаар сөзүглелдин утказын дамчыдары (чугаалаары);
- номчаан чогаалының дугайында чугаалап билири;
- очулга болгаш тайылбыр словарьны ажыглап билири.

Тыва дылдың календарь-тематиктиг планы

№	Кичээлдин темазы	Шагы	Хүнү	
			план	факт
1	Катаптаашкын. Домак. Домакта сосстернин харылзаазы.	1		
2	Домактын чугула болгаш ийиги черге кежигуннери.	1		
3	Созүглел. Созүглелдин тоожушкун, чурумал, угаап бодаашкын.	1		
4	Слог. Үннер болгаш үжүктөр.	1		
5	Ажык эвес үннерни дакпырлап бижири. Күштүг болгаш кошкак ажык эвес үннер.	1		
6	Дазыл болгаш торел сосстер.	1		
7	Хыналда диктант «Кайгамчык сад».	1		
8	Частырыглар биле ажыл. Дазыл болгаш торел сосстер.	1		
9	Кожумактар. Ниити билиг.	1		
10	Чогаадылга кожумактары.	1		
11	Оскертилге кожумактары.	1		
12	Дефистеп бижиир нарын сосстер.	1		
13- 14	Домак. Домак. Нарын домак.	2		
15	Хыналда диктант	1		
16	Частырыглар-биле ажыл.	1		
17	Чангыс аймак кежигуннерлиг домактар.	1		
18	Чангыс аймак кежигуннернин аргалары.	1		
19	Дорт чугаалыг домактар.	1		
20	Чугаа сайзырадылгазы. Эдертиг «Арыгга хонган».	1		
21	Частырыглар-биле ажыл. Диалог.	1		
22	Созуглел. Созуглелдин темазы. Кол бодалы.	1		
23	Созуглелдин ады. Созуглелдин планы.	1		
24	Чуве ады. Чуве адынын утказы болгаш	1		

	харыылаар айтырыглары.			
25	Чуве адынын падежтерге Чангыстын саны.	1		
26	Адаарынын падежи.	1		
27	Хамаарыштыларынын падежи.	1		
28	Бээринин падежи.	1		
29	Онаарынын падежи.	1		
30	Хыналда диктант.			
31	ЧБА. Турарынын падежи.	1		
32	Унеринин падежи.	1		
33	Углаарынын падежи	1		
34	Хойнун санында чуве аттарынын падежтерге оскерлири.	1		
35	Чуве адынын хамаарылга хевири.	1		
36	Орус дылдан улегерлеп алган состернин падежтерге оскерлири.	1		
37	Демдек ады. Демдек адынын утказы болгаш айтырыглары.	1		
38	Демдек аттарынын чуве холбаазы.	1		
39	Укталбаан болгаш укталган демдек аттары.	1		
40	Удурланышкак болгаш чоок уткалыг демдек аттары.	1		
41	Демдек адынга катаптаашкын.	1		
42	Сан ады. Сан адынын утказы болгаш айтырыглары.	1		
43	Тун болгаш дугаар сан аттары.	1		
44	Сан ады. Катаптаашкын.	1		
45	ЧБА. Арыннын ат оруннары	1		
46	Арыннын ат оруннарынын оскерлири.	1		
47	Кылыг созу. Кылыг созунун дугайында ниити билиг.	1		
48	Кылыг созунун уелерге, арыннарга болгаш саннарга оскерлири.	1		
49	Кылыг созунун амгы уези.	1		
50	Кылыг созунун эрткен уези.	1		
51	Кылыг созунун келир уези.	1		

52	Кылыг созунун дужаал хевири.	1		
53	Кылыг созунун даар хевири.	1		
54	Хыналда диктант.	1		
55	Частырыглар-биле ажыл. Кылыг созунге катаптаашкын.	1		
56	Наречие. Наречие дугайында билиг.	1		
57	Наречиеге быжыглаашкын.	1		
58	Домактын чугула болгаш ийиги черге кежигуннери.	1		
59	Сос. Состун тургузуу.	1		
60	Кошкак ыткыр болгаш кошкак дулей ажык эвес уннерни шын бижири	1		
61	Чугаа кезектери.	1		
62	Демдек ады.	1		
63	Кылыг созу.	1		
64	Хыналда диктант.	1		
65	Частырыглар-биле ажыл.	1		
66	ЧБА. Домак кежигуннеринге сайгарылга.	1		
67	Фонетиктиг сайгарылга.	1		
68	Сос тургузуунун сайгарылгазы.	1		